

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 frt -- kr.
 Félévre . . . 5 " -- "
 Negyedévre 2 " 50 "
 Egy óra . . . 1 " -- "
 Egyes szám 4 kr.

DEBRECZENI ELLENŐR

Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

F. utca, Simonffy-ház,
 a városházával szemben.

Hirdetések a legnépszerűbb
 keltebb árszámítás mel-
 lett vétetnek fel.

Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

A SZABADELVÜPART KÖZLÖNYE.

A nemzet akarata.

Budapest, május 15.

Mintha villamos ütés érte volna, úgy riadt fel az egész nemzet a mint hírét vette, hogy a főrendiház elvetette a kötelező polgári házasságot célzó javaslatot. A nemzet felzudult.

Mintha valami történelmi emlék vilant volna át az agyán, valami rég elfelejtett dal esendült volna meg a fülében az a lelkesítő rapszodia, a mely egykor diadalmas zászlók alá hívta az aggot és a gyermek-ifjut.

Mert van valami hasonlatosság e kor áramlatai s ama nagy idők között. Született egy unoka, a ki a nagyapjához hasonlít. A 48-as idők nagy eszméi között ott találjuk a lelkiismereti szabadságot s az egyházak teljes elkülönítését az államtól. Jöttek évek, múltak évek s a teljes jogegyenlőség ez elsőrangú attributumai egyre késtek.

De a nemzet nem felelte el a nagy idők nagy eszméit és ünnepélyes fogadalmait, csak várt az alkalmas időre, a mikor azokat ismét felszínre veti a közszükséglet, a kor áramlata. Így öltött testet az a nagy eszme, mely az egyházpolitikai szabadelvű reformjavaslatokban jutott impozáns kifejezésre.

És a nemzet megszólalt s lelkesedéssel fogadta a nagyszabású reformokat, melyek megvalósítása e szabadelvű nemzet elsőrangú aspirációi közé tartozik. A nemzet nem marad hűtlen a nagy eszmék iránt s lelkesedéssel fogadta a kormány ez irányú akcióját. Hát tudjuk, hogy mi történt. Megmozdult az ország s a képviselőházzal egyetemben nagy többséggel nyilatkozott a reformok mellett.

És aztán nyugalom, a várakozás esendje lett az országban, egész a főrendiház szavazásáig. A méltóságos főrendek, a kik nagy vagyonnak és méltóságoknak az urai, szembeszálltak a nemzet akaratával s leszavazták a polgári házasságot. Ki csudálkozhatnak a felett, ha a nemzet ezt a határozatot kedvetlenséggel, haraggal és elkeseredéssel fogadta? Hiszen egy régi vágyát látta céltalanul, okatlanul, habár csak rövid időre is megakasztva.

Nem akarunk mi a főrendiházra e miatt kigyót békát kiáltani, csak érthetővé akarjuk tenni a közhangulatot, mely oly vehemens módon tör neki a méltóságos urak törvényhozó testületének. És nem hibáztatjuk azt a kitérést, sőt ellenkezőleg, a nemzeti életerő lüktetésének, erupciójának, egy fölötté egészséges tünetnek tekintjük azt. A nemzet öntudatára ébredt saját erejének, kivetkőzött közönyösségéből s souveraine jogait föltétlenül érvényre akarja juttatni.

A forma itt kevésbé lényeges dolog, a fő, hogy a nemzeti élet lüktet s a

a szabadságszeretet ősi erejében mutatkozik. Az a nemzet, mely reagál a nagy eszmék iránt s azok érdekében akaratát a latba veti s kitámad minden oly tényezővel szemben, mely annak útját állja, — tegye azt bárminő formában — föltétlen tiszteletet érdemel. Így lehet csak a magyar nemzetnek sulya ide bent a monarchiában és a külföldön. S mert ez a sulya van a magyar nemzetnek, mert ilyen szívósággal, akaraterejével és lelkesedéssel van megáldva, ezért akarata parancs és követelése törvény kell, hogy legyen.

A magyar nemzet átka volt a: egyenetlenség és pártoskodás; ezek viték annyi viszontagságon és gyászos tragédiákon keresztül. Tanultunk a történelemből — s ez egy másik érdemünk — s most, hogy a veszély fenyegeti közös javunkat, tudunk eggyek lenni. Nagyon, de nagyon rég idők óta most ismét egy a magyar nemzet az ő akaratában, melyet a közös veszély érzete keltett fel évszázados álmaiból.

Egy a cél, egy az akarat. Egy zászló alatt látjuk közdeni a képviselőházat, magát a nemzetet, a törvényhatóságokat, a sajtót és testületeket. Különösen a magyar sajtó válik ki a táborból hatalmas arányaival. Egyetlenegy klérikalís lapot kivéve, ma már az egész sajtó a nemzeti akarat szolgálatába szegődött — szemben a főrendiházzal. Honnan ez a fordulat? Mert hiszen a házasságjogról szóló javaslatnak képviselőházi tárgyalásai előtt még voltak lapok, melyek a javaslatot hevesen ellenezték. Abban találjuk ennek magyarázatát, hogy most már nem is annyira a törvényjavaslatról, mint inkább arról van szó, hogy a nemzeti akarat szemben egy nem képviseleti formán alapuló törvényhozási faktorial — visszahelyeztessék souveraine jogaiba.

Ezt kívánja most az egy táborban levő politikai magyar nemzet s azért tiltakozik most vehemenssen azok ellen a kik ebbeli jogát kétségessé akarják tenni. Ebben az egységes tiltakozásban az erő érzetén kívül, megvan az a tudat is, hogy nincs nagyobb erő ebben a monarchiában mely az ővét paralizálhatná vagy legyőzhetné.

— Vay Miklós báró öröke. Nem kis fontosságu kérdés, hogy kik lépjenek helyébe a közéletben, az elhalt Vay Miklós bárónak, Nemcsak új főrendiházi elnök lesz kinevezendő aminek az adott viszonyok között fokozott jelentősége van, hanem a lehető legrövidebb idő alatt koronaórt is kell választani, a mi tudvalevőleg az országgyűlés két házának együttes ülésében történik. Ez esetben — jelenti a felhivatalos — a választás csak protestáns vallásura eshetik, s minthogy Vay báró ev. ref. vallásu volt, ezuttal első sorban a g o s t a i hitvallásu megválasztását fogják tervbe venni.

— Belföldi hírek. (Mármaros vármegye új főispánja.) Roszner Ervin

báró, f. hó 17-én tartja Mármaros Szigeten beigtatását, ami előre látható, hogy igen fényes lesz; a szomszédos vármegyék küldöttségek által fogják magukat képviseltetni. Jelen lesz az ünnepélyen Meszléay Gyula szatmári püspök is hogy a mármaros-szigeti templomban fényes segédlettel misét mondjon. — (A horvát képviselők Budapestén.) A horvát tartománygyűlés ellenzéki képviselői tegnap konferenciát tartották, melyen Bánffy báró képviselőházi elnök meghívóját tárgyalta s elhatározta hogy azt nem fogadják el.

Papirszeletek.

(Lustkandl — A javaslat sorsa — A főrendiház reformja. — Báró Vay Miklós. — A nagy mosás. — Megvett lapok. —)

Nagyon haragosak, kik a budapesti tavaszi löverseny alatt a „Lustkandl“ nevű párpára tettek.

„Lustkandl“ a gyepen gyöngének mutatkozott és vesztett. Ez a totalisateurre tevő plebsnek volt a kára.

A mágnások azonban a főrendiház tanácstermében nem Lustkandlra tettek-e és nem a Lustkandl győzelme volt a 21-es szavazat-többség?

Azé a Lustkandelé, akit a 60-as években győzött volt le — Deák Ferenc?

Nemsokára visszatér a főrendiházhoz az elbuktatott polgári-házassági törvényjavaslat.

Ujra osztanak — a játszma kezdetét veszi.

Reméljük, hogy a Méltóság főrendek ezen alkalommal n o b e l-h u s z o n e g y e t fognak játszani.

Ez is virág-csata lesz . . . de — reméljük — mákvirágok nélkül!

Mikor a főrendiház reformjáról van szó, akkor mind — reformátusok vagyunk.

Báró Vay Miklós.

A nagy öreg ember keres siri házat,
 Két évvel volt ifjabb, mint az egész század.

Magyar koronának mindvégig hű öre,
 De a nép is hittel nézett ez ősz főre.

Király koronáját volt őrizni tiszte,
 Hite koronáját szintén megőrizte.

Ugy össze volt forrva a főrendiházzal,
 Hogy a rozzantat most — elviszi magával.

Nem hallanak átkot jóságos hamvai,
 Pihenj szép szelíden, te jó öreg V a y!

A német császári párról mindig hallani valami újat, valami különöset.

Igy például furcsa kívánságot fejezett ki nemrég Viktória Augusztá német császárné. — Meglátogatva a berlini Augusztá-kórházat, alaposan megszemlélte az összes helyiségeket és levezettette magát végre a mosókonyhába is. A császárné itt is jól körülnézett és egyszerre csak így szólt környezetéhez:

— Bárcsak nekem is volna ilyen pompás mosókonyhám.

A körülállók bámulva néztek rá, mire a császárné hozzátette:

Tomafések 10 frittól feljebb a legdrágábbakig.

— Igen, igen. Nekem házon kívül kell mosatnom mindent, még a gyerekrühát is, pedig ez nagyon sok bajjal jár.

Pedig azt hittuk volna, hogy a német császári pár mosókonyhája — Friedrichs ruhában van. Ott szapulja a század legnagyobb mosónője, Bismark herceg — a német császári ház szennyesét!

A „Magyarország“ szenzációs leleplezését közöl, a melyből nyilvánvaló, hogy az ellenzéki lapokat — vásárolják.

Azt hisszük, hogy ez bók a kormányt támogató lapoknak. Köszönet érte lap-társunknak!

Gasparone.

Engedélyokirat.

— Debrecen város kövezeti vám-szedési joga. —
(Folyt. és vége.)

Általános határozmányok.

1. A kövezetvám, mely az alábbi kivételekkel valamennyi Debrecenbe címzett szállítmány után egyaránt szedendő, következő esetekben térítettik vissza;

a) ha a szállítmány, mely után kövezetvám szedett, csak átkelő lévén, a városból ismét elszállított, a nélkül, hogy a város kövezete vagy utja érintett volna; mely az érkezést és elindulást, illetőleg az eredeti szállító levél és feladási bevénnyel, az utóbbi körülmény pedig a vasut közvegi által kiállított igazolvánnyal beigazolandó;

b) Ha valamely szállítmány után a díj-jegyzék téves magyarázatánál fogva az illetékesnél több kövezeti vám szedett.

Mindkét esetben az érdekelt fél részéről támasztott igények, ha a vám-köteles és vámkezelő közegek közt keletkezett vitás kérdések barátságos uton nem volnának elintézhetők, kellőképen felszerelt és magyar nyelven szerkesztett folyamodványban a szállítmány megérkezése napjától számítva 3 hó letorgasa előtt az 1890. évi I. t. c. 102. §-ban megjelölt hatóságnál érvényesítendő. Később beadott felszólamlások figyelembe nem vétetnek.

2. A kövezetvám mindig azt terheli, kinek címe alatt a szállítmány érkezett.

3. A kövezetvám számítáánál 50 kgon alóli mennyiségek $\frac{1}{2}$ (egy fél), 50 kilogrammon felüli mennyiségek pedig egy egész métermázsának vétetnek.

4. Az egyes szállítmányok utáni kövezetvám végösszegénél mutatkozó krajeárok törtrészei egésznek vétetnek.

5. A vasuton érkezett áruk után a sorompóknál újból kövezetvám nem szedhető.

6. Ugy a sorompónál, valamint a vasuton érkezett áruk után gyakororolt vámszedésnél a vámszabályzat határozmányainak kijátszására, avagy illetéktelenül magasabb díjak szedésére vámmentes tárgyaknak, vagy fogatoknak s állatoknak jogtalan megvámolására irányuló minden cselekmény az 1890. I. t. c. III. rész büntető határozatok VI. fejezetében foglalt rendelkezések értelmében, az idézett törvény 102. §-ában megjelölt s eljárni hivatott hatóságok által bírálandó el.

A befolyó pénzbüntetések elszámolása tekintetében az idézett törvény 152. §-a irányadó.

II.

A városnak a vámszedési jog gyakorlásával járó felelősségét kötelességeit és feladatát a következőkben határozom meg:

1. A város az 1890. I. t. c.-ben foglalt határozatok szerint és büntetések terhe alatt senkitől és semmi oly dologért, akire és a melyre a vámdíjak fenti jegyzékében fizetési kötelezettséget nem állapítottam meg, ugyisint azaktól sem, akik az alábbiak szerint vámmentesek, sem pénzt, sem pénzürtéket nem követelhet és nem fogadhat el.

2. Az 1890 I. t. c. értelmében köteles az engedélyes vámtárgyat állandóan jókarban tartani, szükség esetén újból építeni, ellenkező

esetben ellene az idézett törvény határozatai fognak alkalmaztatni.

3. Feladatává teszem az engedélyesnek, hogy a vámtárgy fentartása által a közforgalom érdekeit szolgálja, e végből kötelessége lesz:

a) a közforgalom akadálytalan gyakorolhatása céljából a kövezetet jó karban tartani és fejleszteni;

b) a közbiztonság szempontjából szükséges intézkedéseket mindenkor megtenni.

4. A befolyó vámjövedelem másra, mint a vámtárgy fentartására és helyreállítására vagy esetleges újból való építésének s a kövezet fejlesztésének költségeire nem fordítható, azért a vám-bevételekről és kiadásokról vezetett zárszámadás minden év végén elbírálás és elhatározás végett hozzám felterjesztendő.

III.

A vámszedés gyakorlásánál szem előtt tartandó vámmenteségeket az 1890. I. t. c. 99. §-ára való tekintettel következőleg állapítom meg:

(Lásd mult szombati számunkat.)

B) A vasutnál a vámdíjak fizetése alól mentesek a következők:

1. a kir. uralkodóház minden tagjának és udvartartásaiuknak összes szállítmányai;

2. a kir. udvarnak és annak közvetlen kíséretének összes szállítmányai;

3. az idegen hatalmasságok követeinek, képviselőinek összes szállítmányai;

4. a fegyvereserő szükségleteire, valamint hadi és honvédelmi célokra szolgáló összes szállítmányok;

5. az állami javak általában;

6. a m. kir. posta összes szállítmányai;

7. az állami vasutak, állami törvényhatósági vasuti állomáshoz vezető, községi közlekedési vagy községi közutak s az azokon levő műtárgyak építésére és fenntartására továbbá az árvédelem biztosítására szükséges anyagok;

8. a templom, iskola és paplak építésére szükséges anyagok;

9. közveszély (hőfűvés, árvíz, tűz stb.) esetében az előjáróság által az 1886. é. XXII t. c. 136. §-a alapján kirendelt közérő; árvíz vagy háboru idején a mentők, menekülők szállítmányai;

10. azon lovak és hordállatok, melyek katonai szolgálatra való besorozás, vagy az 1873. évi XX. t. c. értelmében osztályozás végett az állítási helyre és onnan vissza, szállítatnak, továbbá a fegyvereserő élelmezése céljából beszerzett marhák, melyekre nézve a hajtóknak katonai hatóság által kiállított igazolványt kell felmutatniok.

11. a vaspályának saját szükségletére szolgáló szállítmányai;

12. emberi hullák;

13. átviteli szállítmányok;

14. A vámtulajdonos város által önként vámmenteseknek elfogadott szállítmányok, ideértve mindazon vámmenteségeket is, melyek magán jogi szerződéseken vagy egyezségeken alapulnak;

15. Az állam, a város, a kollégium, az egyházak, a cs. és kir. katonaság, a m. kir. honvédség, hivatalból járó kelők és mindazok, kiket a fennálló törvények és rendeletek vámmenteseknek nyilvánítanak vagy nyilvánítani fognak, azon tárgyakra nézve, melyek saját szükségletükre önmaguk, tehát nem vállalat útján szállítatnak.

16. a helybeli tüzoltó testületnek minden nemü szereit és felszerelvényeit általában; a vidéki tüzoltóknak pedig csak tűzveszély alkalmával a városba szállított szereit és felszerelvényeit;

17. a guti vasuti vállalat szállítmányai, szerződéseik értelmében;

18. a gázgyár azon szállítmányai, melyek a gázgyártáshoz tartoznak.

Mindazon szállítmányoknak, melyek a fentebbiek szerint vámmentesek a mennyiben azoknak jellege különben megállapítható nem volna, megfelelő igazolvánnyal kell ellátva

lenniök, melylyel a vámmenteségi igény beigazoltatik.

IV.

A vámdíjtételek minden kártérítés nélkül leszállíthatók, ha a jövedelem az 1890. I. t. c. 85. §-a értelmében több, mint a mennyi szükséges. Ennek megállapítására fognak szolgálni a vámbevételekről és kiadásokról évenként bemutatandó zárszámadások.

V.

A vámszabályzat megfelelő s könnyen észrevehető helyen a közigazgatási hatóság által hitelesített példányban kifüggesztendő.

VI.

Az engedélyes mindazt, a mit az 1890. évi I. t. c. s annak alapján a kereskedelemügyi miniszter rendel, esetleg, a mennyiben az idézett törvény más büntetést nem határozna, rendbüntetésnek, (mely azonban esetenként 100 frtnál nagyobb nem lehet) terhe alatt foganatosítani tartozik.

VII.

Az 1890. I. t. c.-nek a vámokra vonatkozó minden egyéb határozata a jelen vámról is kiterjed.

Budapest, 1894. április 15.

Lukács m. k.

kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

3618.

1894.

A kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur Ö nagyméltósága által kiadott s 30 napra kifüggeszteteni rendelt ezen engedélyokirat 1894. június 1-én lép életbe. — Határozmányainak megtartása tekintetében, — a felügyelet, valamint a sértett felek által benyújtott panaszok feletti határozat-hozatal a rendőr-főkapitányság ügykörébe tartozik.

Kelt Debrecen sz. kir. város tanácsának 1894 évi május hó 2-án tartott üléséből.

Kiadta:

Roncsik Lajos
jegyző.

Hajdumegye a mult hónapban.

— A közigazgatási bizottság ülése. —

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt gróf Dégenfeld József főispán elnöke alatt tartotta májusi rendes ülését, a megyeház nagytanácsstermében. Az ülésen felolvastattak a szakeiádók jelentései a mult hónapról, melyeket következőkben ismertünk:

Az alispáni jelentés szerint a személy és vagyonbiztonság az elmúlt ápril hó folyamán jó volt.

Tüzeset a megyében 12 fordult elő a melyek mind kisebb jelentőségűeknek mondhatók. Tüzeset fordult elő Bözörményben 1, Szoboszlón 2, B.-Ujvárosban 1, Hadbázon 1, Tégláson 1, Nánáson 2, P.-Ladányban 2, Dorogon 1, és Csegén 1.

A hasznos házi állatok egészségi állapota megnyugtató volt, járvány sehol sem uralkodott.

A fősorozás a vármegye területén végbemenvén, ennek eredménye a következő:

Föl volt hiva a f. évi fősorozásra:

A nádudvari járásból	733.
A h.-szoboszlói "	217.
A h.-nánási "	312.
A h.-bözörményi járásból	540.
A b.-ujvárosi járásból	1086.
Összesen	2938. hadköt.

Ezekből besoroztatott:

A nádudvari járásból	215.
A h.-nánási "	41.
A h.-szoboszlói "	58.
A h.-bözörményi járásból	89.
A b.-ujvárosi "	234.
Összesen	637.

Fölül vizsgálatra utasítottatott összesen 93. Távolmaradt a fősorozástól 192 hadkötetes.

Fegyelmügy egy van ez idő szerint még pedig az, mely Berkes Pál, Egyek község főbírája ellen rendeltetett el, ez is azonban még foganatosításra vár.

Tanügyi állapot.

A tanfelügyelői jelentés szerint a tanfelügyelő leglényegesebb teendői az óvodák és menedékházak szervezésének sürgetése és támogatása voltak. Ez ügyek fejlesztésében járt a tanfelügyelő M. Pércsen, Földesen, Nádudvaron, Nánáson, F. Józán, B. Ujvároson, Csegén és Egyeken. A szováti községi kisedóvodába okleveles kisedóvónő választatott. Nádudvaron elkészült a kisedóvoda terve. Földesről beterveztették a községi kisedóvó-intézet építési terv-vázlatát. — Jelenti végül a tanfelügyelő, hogy hivatalos helyiségét más helyre költöztette.

A királyi ügyész jelentése szerint fogva maradt 10 férfi, 2 nő. Büntetése kiállása után szabadon ment 2 férfi. Fegyelmi-ügyek senkit nem büntettek. A h.-bőszörményi főközfőház az igazságügyi miniszter rendelete folytán ápr. 30.-ával megszűnt.

A megye egészsége a t. főorvos jelentése szerint jó volt. Betegeskedések közepesszámmal fordultak elő. Vörheny föllépett 4 községben, kanyaró 3-ban.

A halálozás csupán kettővel haladja meg a március havit. Rendkívüli halálozást 13-at jelentettek. Fordult még elő a megyében 4 rüh-és 4 bujakór-eset.

A kincstár jövedelmei.

A kir. pénzügyigazgató jelenti, hogy egyenes adóban befolyt a múlt évben 19 785 frt 55¹/₂ kr, hadmentességi díjban 502 frt 36 kr, bélyegjövődékekben — beleértve a város által eszközölt fogyasztást is — 10 618 frt 29 kr. — Díjjövődékekben befizettetett 32 frt 52 kr. — Dohányjövődékekben befolyt a város fogyasztásával együtt 47 665 frt 77 kr. Határvámjövődékek befizettetett 21 116 frt 1 kr, fogyasztási és italadókban pedig 13 078 frt 81¹/₂ kr.

Hajdumegye közgyűlése.

Debrecen, május 1.

Hajdúvármegye mai közgyűlésének nevezetes határozata volt a főrendiház reformja tárgyában a képviselőházhoz intézendő felirat, melyre a h.-szoboszlói bizottsági tagok indítványa adott alkalmat. Hangsúlyozva van ebben a kath. klerus befolyásának mérséklése és a magyar főrendiházba nem illő elemek eltávolítása.

Az indítványt a közgyűlés nagy lelkesedéssel vette magáévá és a vitából kiemelendők különösen a Szívós Géza alapos fejtegetése és a Lengyel Imre éles és maró gunyban folyó polemiája Szinay Gyula ellenében.

Érdekes mozzanata volt továbbá a vitának, a midőn az elnöklő gróf Dégenfeld Schomburg József, főispán, kinek családja eredetileg szintén külföldről származott és azután lett a leghazafiasabb és érdemekben leggazdagabb magyar főúri családok egyikévé Szinay Gyulával szemben megjegyezte, hogy nem általában az „indigenákat” kell a főrendiházból excommunicálni. Ebben a kifejezésben nincs benne gr. Széchenyi Antal és hg. Windischgrätz, hanem általában azokat kell a főrendek közül kizárni, kiket a hazához sem hazafias érzelmek, sem egyéb tekintetek nem kötnek.

A közgyűlés aztán ily értelemben pótolta ki a h.-szoboszlói indítványt.

A közgyűlés több mozzanatára vonatkozó tudósításunk itt következik:

Hajdumegye tavaszi rendes közgyűlését gróf Dégenfeld József főispán d. e. 9 órakor megnyitja, kit beléptekor lelkes éljenek fogadnak. Megnyitójában jelezi, hogy a tárgyszorozathoz felvett tárgyakon kívül még két indítvány fog tárgyalatni, egyik a főrendiház reformjára, másik Kossuth Lajos emlékének törvény által való megörökítésére vonatkozó Meleg szavakkal emlékszik meg továbbá báró Vay Miklós elhunytáról és érdemeiről. Indítványozza, hogy a közgyűlés az elhunyt fiához,

báró Vay Sándorhoz intézett iratban adjon fájdalomnak kifejezést. (Helyeslések.)

A tárgyszorozat első számát az alispáni jelentés képezi, melyet a közgyűlés feloivasott-nak tekint.

A jelentés tárgyalása közben ifj. Lengyel Imre kérdésére Rásó Gyula alispán és kir. tan. kijelenti, hogy a régi hajdukerületi székház jövedelmének aránylagos felosztása tárgyában annak idejében indítványt fog tenni.

Szinay Gyula orsz. gy. képviselő felvilágosítást kér az iránt, hogy a difteritisz éppen csak H.-Bőszörményből és H.-Nánásból nem irtható ki? Egészségügyi vizsgálat elrendelését tartja szükségesnek.

A jelentés kapcsán továbbá Uzonyi Péter h.-bőszörményi adóügyi tanácsnoknak már négy év óta folyamatban levő fegyelmi ügye tárgyában interpellálja az alispánt.

Rásó alispán és kir. tan. kijelenti, hogy a difteritisz terjedésére nézve újabb kedvezőbb adatok érkeztek be. — A hatóság úgy H.-Bőszörményben, mint H.-Nánáson megtette a kellő intézkedéseket. Hogy a járvány ily soká tartott, arra a szakértők sem adhatnak feleletet. A mi a felhozott fegyelmi ügyet illeti, annak elintézése a büntető bíróságnál meg fog sürgettetni.

Dr. Varga Géza t. főorvos szerint a járvány terjedésének oka a magyar nép élet módjában rejlik. Meg van a baj nem csupán ama két városban, hanem az egész alföldön. Majd ha a magyar nép úgy fogja féltetni gyermekét, mint a zsidó, akkor ez a baj is meg fog szünni.

Szinay Gyula a nyert felvilágosításokban megnyugszik.

Felolvastatik az alispán időszaki jelentése, melynek adatai lapunk utján ösmereteseek.

Több miniszteri leirat felolvasása után következik a vármegyei főszámvevő jelentése a vármegyei 1893. évi házipénztári számadás megvizsgálásáról, ugyszintén a vármegyei számonkérőszek f. évi május 4-én tartott üléséről felvett jegyzőkönyve.

Mindkettő tudomásul vétetik.

Rásó Gyula alispán és kir. tan. indítványára most a beadott két indítvány tárgyalása következik.

A főrendiház reformja tárgyában beadott h.-szoboszlói indítvány így hangzik:

„Tekintetes Törvényhatósági bizottság!

Magyarország alkotmányos életének újabb korszaka alatt meg kellett a nemzetnek győződni arról, hogy törvényhozási tényezői közül nem mindenki felel meg a haladó kor kívánalmainak, nevezetesen a magyar főrendiház, mai szervezetében gyakran akadály a korszerű haladásnak és gátlója a nemzeti érdekek megvalósulásának.

A magyar főrendiház jelen szervezetében még mindég azt az irányt képviseli és tartja fenn, amely a demokratikus alapokra fektetett törvényhozási és kormányzási rendszerrel ellenkezik. —

A jogegyenlőség, a közszabadság és a közhatalom kezelésére befolyást gyakorló általános polgári jogot, mint irányelvek elismerése alapján létesített törvényhozási tényezők közül ez az egyedüli, amely a régi rendszer hibáit örökölte, amely még más bizonyos kiváltságokat ismer az által, hogy tagjai között született törvényhozóknak egyes osztályok és társadalmi alakulatok képviselőinek enged helyet.

Csak legközelebb történt, hogy a magyar főrendek háza leszavazott egy olyan nemzeti közóhajtás folytán előterjesztett törvényjavaslatot, amely mű egyrészt a nemzetnek különböző felekezeteit a magyar állam-eszme közös szolgálatában lett volna hivatva egygyé olvasztani, másfelől a nemzet nagy többségének számtalan nyilatkozataiban kifejezett általános határozata volt.

Kétségtelen tehát, hogy a törvényhozás ezen faktora és a nemzeti akarat között kellő összhang nincsen.

Ily körülmények között tehát elérkezettnek látjuk az időt, és a nemzet jól felgott jövője érdekében elodázhatatlannak tartjuk törvényhozási intézkedésekkel mielőbb odahatni,

hogy a magyar főrendiház a változott kor kívánalmainak megfelelőleg reformáltassék.

Tisztelettel kérjük és indítványozzuk azért: intézzen feliratot Hajdúvármegye törvényhatósága a magyar országgyűlés képviselőházához, a magyar kir. felelős kormányhoz oly értelemben, hogy a magyar főrendiház reformálását törvényhozási intézkedés által sürgősen eszközölje és a főrendek házából az egyházi méltóságokat, mint amelyek kizárólag egy osztályt és ennek folytán önző érdekeket képviselnek, — a kik törvényhozói minőségünkben és megfelelkezve a nemzet és annak általános érdekeiről, ott is kizárólag egyházi és önző hatalmi érdekeket szolgálnak — a törvényhozás felső házából törvényes intézkedések alkotása által zárja ki.

A tekintetes törvényhatósági bizottságnak stb.

H.-Szoboszló, 1894. május 14.

Szívós Géza,
Lengyel Imre s társai.“

Az indítványt követő helyeslések és „Elfogadjuk” kiáltások elhangzása után Szinay Gyula orsz. gyűl. képviselő a főrendiház reformálásának szükségét fejtegeti. Utal arra, hogy a főrendiház egy év előtt éppen az egyházpolitikai javaslatok alkalmából 25 szavazattal bizalmatlanságot szavazott, most pedig a polgári házasságról szólót 21 szóval elbukatta. Ebből a két szavazatból kitűnik, hogy nincs arra remény, hogy ezzel a főrendiházzal a liberális reformok keresztül vihetők lennének.

Lengyel Imre: De van remény! Nekem alapos a reményem, hogy igen

Szinay Gyula az egyházpolitikai reformokat a nemzet szupremáciájának szempontjából tartja szükségesnek. Ő — a szoboszlói indítványtól eltérőleg — nem a főrendiház utolsó szavazása alkalmából és nem is egy osztály kizárásával ohajtja a reform keresztül vitelét, de általános, gyökeres és alkotmányunknak megfelelő átalakítását ohajtja. Az indigénák csak oly veszélyesek, mint a főpapok. Az indítvány tárgyalásának más, nyugodtabb időkre való elhalasztását indítványozza.

Szívós Géza a h.-szoboszlói indítvány mellett szóval fel. Őket az indítvány beadására az a meggyőződés vezette, hogy a főrendiházi szavazás alkalmával ismét azok az elemek keveredhetnek felül, amelyek minden nemzeti politikának ellenzői. Nem jól értette meg előtte szót az indítványt.

Szinay Gyula: Nem jól van megfogalmazva!

Szívós Géza szintén gyökeres átalakítást ohajt, mert a főrendiház jelen szervezetében nem felel meg a követelményeknek. Az indítvány csupán arra akart rámutatni, hogy a főrendiházban egyoldalú egyházi befolyás érvényesül.

Lengyel Imre is azt indokolja, hogy mért akarja az indítvány a katolikus főpapoknak a főrendiházból való kiküszöbölését. Őket az a beszéd vitte elhatározásukra, melyek a javaslat leszavazása után az esztergomi papság szónoka mondott Vasvári hercegprímás előtt, amely szerint a pápa és a főrendi hölgyek imája, ugyszintén a hercegprímás beszéde idézte elő a törvényjavaslat busását. Szónok szerint ilyet a XIX. században állítani valóságos abszurdum, mert tudjuk, hogy a törvényjavaslatot a kamarillával való szövetségés idézte elő. Ajánlja az indítvány elfogadását. (Helyeslések.)

Szívós Géza hozzászólása és gróf Dégenfeld főispán indítványa után a közgyűlés elhatározza, hogy a közgyűlés a beadott indítvány alapján fölír a képviselőházhoz a főrendiház korszerű reformja tárgyában, még pedig oly szellemben, hogy korlátoztatnék a kath. főpapság és oly elemek befolyását, kiket a hazához sem hazafiai érzelmek sem egyéb tekintetek nem kötnek.

H.-Bőszörmény város 40 törvényhatósági bizottsági tagja, Ránki és társai indítványt terjesztettek be, intéztesék felírás a képviselőházhoz Kossuth Lajos emlékének törvénybe iktatása, ugyszintén Budapest fő- és székvárosnak szavazandó köszönet tárgyában.

Rászó Gyula alispán és kir. tan. az időszerűség szempontjából az indítványnak napirendről levételét ajánlja. A Budapestnek szavazandó köszönet a tárgysorozat más helyén előfordulván akkor lenne tárgyalandó.

Uzonyi Péter belenyugszik abba, hogy az indítvány az őszi közgyűlésen tárgyalassék.

Gróf Dégenfeld főispán további következtetés nélkül az indítványt a napirendről levételni óhajtja.

Hozzá szólnak még az indítványhoz Rászó alispán, Lengyel Imre és Szinay Gyula, mire a közgyűlés elfogadja Rászó alispán indítványát, a mely szerint az indítvány első része jelenleg napirendről kivételik.

Együttesen tárgyalatik továbbá az indítvány második része több köztörvényhatóság átiratával, melyek Kossuth temetési költségeinek megosztását, turini lakházának megvásárlását s Budapestnek köszönet szavazását indítványozzák.

A közgyűlés — az állandó választmány javaslatára — elhatározza, hogy Budapest fő, és szék-városnak, Kossuth Lajos temetése körül tanúsított eljárásáért a megye hálás köszönetet szavaz.

A gyűlés a többi, — különben kisebb fontosságú ügyeket déli 12 órára letárgyalta.

Helyi hírek.

Báró Vay Miklós. A városbázán és a kollégiumon gyászolagok lengenek, jelezve a veszteséget, a mely Debrecen városát legrégebbi diszpolgárának, a kollégiumot pedig volt főgondnokának, báró Vay Miklós koronőrnek és főrendiházi elnöknek halálával érte. A városi tanács mai ülésében Simonffy Imre polgármester kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhunyt főrendi háza érdemeiről s indítványára a tanács elhatározta hogy báró Vay Miklós emléket jegyzőkönyvében megörökíti, a gyászoló családhoz pedig részvétiratot intéz. — Kiss Áron püspök a tisztántuli ev.ref. egyházkerület, — dr. Kovács Sándor akadémiai és Tüdős János főgimnáziumi igazgatók a kollégium képviselőit ma reggel Alsó-Zsolcára utaztak, hogy jelen legyenek a magyar protestáns egyház kidölt oszlopának végtisztességétélén.

A városháza kibővítése. Tegnapi újabb nagy lépés történt a városháza kibővítése felé. Stahl Géza h. főmérnök a nagyobb építkezéseket vezető bizottság ülésén bemutatta a városházának egy emelettel magasbitása és átalakítása tervezéséhez a programot és az építési pályamunkák biztosítására szolgáló hirdetmény szövegét, amelyeket a bizottság elfogadott s azzal a javaslattal terjeszt a tanács elébe, — hogy a pályamunkák elkészítésére mielőbb hirdesse meg a pályázatot. A programból kiemeljük a következőket: Tervezendő a jelenlegi egy emelet épületre egy második emelet oly beosztással, hogy a mellékelt kimutatásban felsorolt hivatali helyiségek és a második emeleten a jelenlegi épület megfelelő átalakításával kényelmesen helyeztessenek el. A hivatali helyiségek beosztásánál főfelvül tekintendő, hogy azon hivatalok, amelyek a közönséggel közvetlenül érintkeznek és ez által nagyobb mértékben kerestetnek fel, könnyen hozzáférhető helyre s lehetőleg az I. emeleten helyeztessenek el. — A jelenlegi földszinti bolt beosztás lehetőleg megtartandó, — a nyomda mostani helyére boltok tervezendők, a nyomda pedig az épület keleti szárnyában, a hol most a börtönök vannak, helyezendő el. A homlokzatok monumentális jellegű kiképzésel és szolid kivitellel tervezendők. A közgyűlési nagy terem, melynek jelenlegi helyén való meghagyása vagy máshová áttétele a tervezőre bízatik, 300 bizottsági tag részére kényelmes ülésekkel, íróasztalokkal, az elnök, a tanács és jegyzők mintegy 16 ülésű asztalával, hirlapírók asztalaival a terem mellé pedig ruhatár és társalgó szoba szolgáló. A bizottságok és a tanács részére tervezendő ülés terem a többi helyiségekkel egyenlő magasságúak lehetnek. Tervezendő egy tűzvédelmi torony, mely az épületnek bármelyik erre elegendő nordképes részén is

elhelyezhető, kívánatos volna azonban, hogy az épület homlokzatának is díszítésére szolgáljon. — Kívánatos, hogy a főlépcső, melynek a közgyűlési terem főbejáratához kell vezetnie, kocsival megközelíthető legyen. A vázlatrajzok 1:200 arányban készítendők s a tervekhez hozzáteljes költségvetés és részletes terv leírás csatolandó. Pályázónak figyelemmel kell lennie arra, hogy a város ezen építkezésre mintegy 230 ezer frtot fordíthat. A beérkező tervek elbírálására a város polgármesteréből, egy tanácsnokból, a főmérnökből és a magyar mérnök és építész egyesület által kijelölendő két szakértőből bizottság alakítatik, mely a legjobbnak talált két pályaművet külön külön 600—600 koronával díjazza s ezen két terv közül kivitelre legalkalmasabbnak talált vázlat készítője biztosítatik, hogy a részletes tervek kidolgozásával, az építés vezetésével a szabályszerű tiszteletdíj mellett megbizatik. A pályaművek 1894. aug. 1-ig nyújthatók be a polgármesternél jellegével. A tanács ma délelőtti ülésében tárgyalta az építési programot és azt a maga részéről is elfogadta s a vázlat tervekkel bíró bizottságba bevette még a fentebb említettek közül a t. főügyészt is. A pályázati hirdetményt a jövő héten közzé teszik.

Főispáni ebéd. Hajdumegye tavaszi rendes közgyűlésének alkalmából gróf Dégenfeld főispán ma az „Arany Bika“ disztermének cukrászda helyiségében ebédet adott, amelyen jelen voltak a következő bizottsági tagok: Padrah Sándor, G. Tóth Mihály, Csák Gyula, Ujvári Béla, Karap Mór, Nemes Miklós, Fischbein Ignác, Csapó István, Nagy Miklós, Czeglédy Mihály, Kovács László, Soltész Farkas, Ludmann Lajos, Boross Lajos, Nagy Albert, Papp Sándor, Fejér József, Kiss Károly, Lengyel Imre, Fogthü János, Eröss Lajos, Szöllösi Imre, Lichtschein Sámuel, Csohány László, Lévy Márton, Tisza Imre, Rayk Imre, Somossy Béla, Berencsy János, Szivós Géza, Hetey Ignác, Kiszlák Sándor, Nábráczky István, Kovács István, Gáty János, Tary Péter, Sinay Gábor, Hegedüs György.

A polgármester üdvözlöte. Lapunk tegnapi számában közöltük, hogy a fumei magyar daloskör zászlóavatási ünnepélyén Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester nevében és megbízásából egy szeptet Ciotta fumei podeszta vert be a zászló rudjába, miről azonnal táviratilag értesítette megbízóját. Simonffy Imre polgármester e táviratra Ciotta Jánoshoz küldött s következő szövegű táviratban üdvözölte az ünneplő fumeieket:

„Köszönöm szíves tudósításodat a zászlószentelési ünnepély kellemes lefolyásáról. A védnök grófné Ó nagyméltóságának tiszteletteljes üdvözlötünket, a magyar daloskör tagjainak pedig őszinte szerencsekívánatainkat küldjük.“

Kossuth szobrára. B. Ujváros 100 koronával összeg szavazott meg még pedig 50—50 koronát Kossuth Lajosnak egy Budapesten, mint Debrecenben felállítandó szobrára. A lelkes község Kaszás József buzgó jegyzőjének indítványára továbbá elrendelte a házakénti gyűjtést is, melynek eredménye ugyan így fog kétéféle osztatni.

Pályázók városi hivatalokra. A májusi rend. városi közgyűlésen egyik tanácsnoki, a házi pénztári ellenőri, egy adószámítási s az esetleg megüresedő tiszt. állásokat választás utján befoglalják tölteni. A pályázati határidő tegnapelőtt járt le. A tanácsnokságra csupán egy pályázó jelentkezett: a város ambiciozus, tevékeny első aljegyzője, Vecsey Imre, a házi pénztári ellenőrségre Komáromy Antal, aki ezt a hivatalt most ideiglenes minőségben viseli továbbá Szentgyörgyi József és Szombathy János pályáznak. Az esetleg megüresedő aljegyzői állásokra és az adóvámtisztviselgre szintén több pályázati kérvény adatott be.

Jéggyár és hűtőkészülék. A nagyobb építkezéseket vezető bizottság gróf Dégenfeld József főispán elnöklété alatt tartott ülésében tegnap ismét tárgyalta a közvágóhidnál létesítendő hűtőkészülék és jéggyár ügyét. Balogh Mihály főmérnök jelentette, hogy a Röck-féle gyár által képviselt esslingeni gyár a hűtőkészülék

és jéggyár berendezéseért újabb engedélyt tett, minélfogva a bizottság, ha a gyár még 400 frtot enged, javasolja, hogy a munkálatokkal az esslingeni gyár bizassék meg. A vizitorony, gépház és hűtőkamara építésére 20470 frtért Tóth Béla helybeli építész vállalkozott.

Az országos malom-szövetkezet — a mint már régebben jelentettük — első rendes vándorgyűlését Debrecenben fogja megtartani: A gyűlés e hó vagy a jövő hó végén fog megtartatni.

Megszökött hülye. Nagy Julcsa 9—10 éves leány, akinek szülei H.-Böszörményben laknak, e hó 14.-én elszökött hazulról. Tegnapi délután találta meg egy rendőr a Péterfia-utca végén a hülye leányt. Szüleit a rendőrség értesítette.

Bezárt iskola. B.-Ujvárosban mint bennünket értesítettek, az ev. ref. német leányiskolát mai naptól kezdve 14. napig a hatóság bezáratta, mivel az iskola tanítójának egyik gyermeke difteritiszben megbetegedett.

Hamisított pecsétnyomó. H.-H ad házon e hó 12.-én Schvarcz Márton ottani lakos egy pecsétnyomót vitt be a község elöljáróságához, azt mondván, hogy ő azt nevezett napnak délelőttjén a templom tájékán lelta. A szalonnaköbe vésett pecsétnyomón „Bács-Bodrog megye alispáni hivatala“ körírás látható s kétségen kívül hamisított. — Hogyan került ez H.-H ad házra, arról talán a hadházi agrárszociálisták tudnának felvilágosítani, és lehetséges nagyon könnyen, hogy ők hamisították megnevezett megye pecsétjét, hogy felhasználják azt ki tudja miféle célokra, talán Bács-Bodrog megye népének bolondítására, — ha esetleg arra kerül a sor. — A vizsgálatot folytatják.

Uj kutak a megyében. Legújabbban mindinkább-inkább félhagynak az ásott kutak használatával az egyes községekben is e helyett a sokkal jobb és egészségesebb vizet adó fúrott kutakat kezdik használni. Mint értesítettek bennünket, Csegén is megpróbáltak kutat fúrni, még pedig szerencsés eredménnyel, a mennyiben 40 méternyire kitűnő ivóvizet találtak. A közel fekvő Egyek község már nem ily szerencsés, amennyiben itt már 90 méternyire fúrtak és vizre még eddig nem találtak.

Módosított szabályrendelet. Az oly családok, amelyekben valamelyik családtag trachomában megbetegedett, ezelőtt minden hónapban tartoztak az illető trachoma-orvosnál megjelenni, megvizsgálás végett. E szabályrendelet, mivel a betegség mindig ritkább, úgy módosult, hogy az ily családok csak minden 2 hónapban tartoznak megvizsgáltatni magokat az illető trachoma-orvossal.

Sirkörongálók. Két lakatos tanonc furesa mulatsággal töltötte el pünkösdi második napját. Kimentek ugyanis a hatvan utcai temetőbe s ott kavicsokkal dobáltak a márvány síremlékekre, úgy hogy két síremléket egészen lecsorbítottak. A rendőrség nyomozza a sirkörongáló tanoncokat.

Sorsolás. A m. kir. nyeresémi kölcsönkötvények ma megejtett 79. kisorsolásnál a 120,000 frtos nyeresémet a 4138. sor. s 25 ny. sz. sorsjegy nyerte meg.

Salzburgi villanyossági részvények. A mint lapunk mai számának hirdetési rovatából látható, a Leitner Károly salzburgi bank- és váltóüzlet tulajdonos egy csoport salzburgi villanyossági részvényt 200 frt árfolyammal darabonként szabad kézbe eladásra ajánl. A villanyossági székhely Salzburgban 1887. év óta áll fenn s minden mai napig folyton emelkedő sikereket mutat fel; jelenleg körülbelül 6400 izzólámpa van berendezve, s további körülbelül 1000 lámpa berendezése van folyamatban; a vállalat tulajdonát képező, a színházhoz közel fekvő ház új-bóli felépítése megkezdett és szállodává alakítatik át körülbelül 100 vendégszobával; a földszinten 15 üzlethelyiség lesz. A már eddig is magas jövedelem a szálloda által elérhető haszon, a 15 üzlethelyiség bére, valamint a világitás szállításának folytonos gyarapodása által tekintélyes emelkedést fog elérni. Az alkalmas szolgáló kitűnő kamatoztatás folytán ezen kis csoport elárúsítása gyorsan megszűnik.

Táviratok.

(A „Debreceni Ellenőr“ s. tudósítójától.)

Budapest, május 16.

A képviselőházról.

— Érk. d. u. 3 órakor. —

A képviselőház mai ülésén báró **Bánffy Dezső** elnök bemutatta a főrendiház üzenetét, melyben a polgári házasságról szóló javaslat elvetését hozza a képviselőház tudomására. (Éljenezs a nemzeti pártos a függetlenségi és 48-as párt egy részén.)

Wekerle miniszterelnök ezzel szemben indítványozza hogy a javaslat változatlanul fentartatván, holnapra újabb tárgyalás végett kitűzendő. (Percekig tartó éljenezs a baloldalegy részén.)

Ezután a „Magyarország“ cikkének tárgyalása következett. (L. lejjebb.)

Wekerle a szabadelpártban.

— Érk. d. e. 10 órakor. —

Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap tett jelentést az országos szabadelpártban a polgári házasságról szóló törvényjavaslatról. Ugy megjelenésekor, mint előterjesztése alatt a legteljesebb ovációk tárgya volt.

A miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány a javaslatot változatlanul fentartja s ugyanezt ajánlja a pártnak is. Keresni fogja — mondá a miniszterelnök — arra nézve a garanciákat, hogy a képviselőház ne súlyosztás a főrendiház által a meddő kísérletek színvonalára. Ha a képviselőház újból elfogadja a javaslatot, ekkor fogunk — folytatá — azon alkotmányos kötelesség előtt állani, hogy igénybe vegyünk minden alkotmányos eszközt a képviselőház akaratának végrehajtására is, mielőtt a főrendiház újból döntene a kérdésben (jelenté a miniszterelnök) ki fogjuk kérni a korona előleges jóváhagyását. Újból kéri a pártot, hogy eddigi liberális álláspontja mellett tartson ki.

A miniszter előterjesztését a párt folyton megújuló éljenezs követték.

A javaslat a pártkörökben.

— Érk. d. e. 10 órakor. —

A nemzeti párt tegnap értekezletén kijelenté, hogy ragaszkodni fog régebben elfoglalt álláspontjához. Gróf **Apponyi Albert** megfelelő értelmű határozati javaslatot teend a ház asztalára.

Az orsz. függetlenségi és 48-as párt értekezletet tartott, melyen elhatározta, hogy ragaszkodik múltévi májusi álláspontjához, a melynek értelmében ki-ki meggyőződése szerint szavazhat a kérdésben. A határozatot hosszabb vita előzte meg.

Dalárdánk utja.

— Érk. d. u. 3 órakor. —

Zágráb, május 16.

Tegnap d. u. Fiume város polgársága 200 terítékű bankettet adott, melyen a vendégek

fele fiemei, fele pedig idegen volt. A debreceniek közül erre hivatalosok voltak **Lengyel Imre, Márk Endre, Komlóssy Arthur, dr. Körössy Kálmán, dr. Magoss György** és **Krasznay Ferenc**. Toastot mondottak gróf **Batthyány Lajos** kormányzó — magyarul és olaszul — a királyra, **Ciotta** podeszta a magyar dalosokra és vendégekre. **Lung György Fiumére, Lengyel Imre** a kormányzóra és családjára, **Dall' Asta** olaszul a kormányzóra stb.

Elutazáskor a fiemei nép minden felhívás nélkül ezrivel sereglett ki a vasúthoz s rendkívül szívélyesen bucsuzott el a debreceniekől. Lelkesen evvivázott s kijelentették, hogy ez a látogatás nem revanche a fiemeiek látogatásáért, jöjjenek el a debreceniek külön!

A bucsuzás alatt a dalárda énekelt s a **Rácz Károly** zenekara játszott.

Dr. Körössy Kálmán.

Megvett lapok.

Debrecen, máj. 16.

A „Magyarország“ban, az országos 48-as és függetlenségi párt közlönyében **Holló Lajos** szerkesztő és orsz. gyűl. képviselő egy alá nem írott levelet bocsát közre. A névtelen egyén ezen iratban 25,000 forintnyi kárának megtérítését követeli a kormánytól, amely összeggel állítólag a „Pesti Napló“ és „Szabad Szó“ megvásárlásának közvetítése folytán károsult volna meg.

Az állítólagos kár abban állott volna, hogy a lapvásárlók kezdetben belenyugodtak a „Szabad Szó“-nak 95.000 forintért való megvásárlásába, de a nevezett lapot kiadó „Kozmosz“ részvénytársulat utólag csak 70.000 forintot kapott s most a különbözetet a közvetítőn keresi.

Ebből **Holló Lajos** arra következtet, hogy a kormány vásároltatta a lapokat (állítólag a „Magyarország“-nak és „Budapesti Tagblatt“-nak is tétettek ajánlatok) s azt állítja, hogy egy a vásárlást eszközöző cég ezért nyerte volna el a királyi palota építésének vállalatát.

A „Magyarország“ ezt az „óriási korrupció“ című közleményt a vidéken is plakírozta s tagálhatlan, hogy általa a legkínosabb szenzációt kellette föl.

A már előttünk fekvő táviratokból azonban kitűnik, hogy ellenzéki lapok csakugyan vásároltattak, de a botrány nem a kormány botránya, hanem közvetlenül csakis a megvett lapoké, a melyek ellenzékiek voltak és így közvetve az ellenzék botránya is.

Az ellenzéki lapok pedig — a mint látszik — ugyan sietnek a szenzáció kihasználásával, dacára, hogy a kormány ellen intézett vád már desavouáltott.

Távirataink itt következnek:

Budapest, május 16. (feladatott d. e. 9 ó. 5 p.-kor. Érk. d. e. 10 ó. 7 p.-kor.) A „Magyarország“ tegnap híreinek következtében a függetlenségi párt értekezletet tartott. Ebből kifolyólag megbizta **Hóitsi Pált**, interpellálja a kormányt a lap-vásárlás ügyében.

Azon esetre, ha a kormány nem adna kellő felvilágosítást, **Ugron Gábor** bizza meg egy parlamenti vizsgáló bizottság kiküldésének indítványával.

Budapest, május 16. (Feladatott d. e. 9 ó. 5 p.-kor. Érk. d. e. 10 ó. 7 p.-kor.) A nemzeti párt tegnap este tartott ülésén ifj. **Ábrányi Kornél** önként tett előterjesztést a hirlapvásárlási ügy reá vonatkozó részére. A pártja előtt megnyilatkozó képviselő kijelenti, hogy a midőn a lapot eladta, semmi oka sem volt föltételezni, hogy politikailag nem indifferens egyénnel lépett alkura.

A párt megelégedett **Ábrányi** nyilatkozataival s véle szemben teljes bizalmának adott kifejezést.

Budapest, május 16. (Feladatott d. e. 9 ó. 5.-kor. Érk. déli 12 ó.) A „Budapesti Correspondenz“ jelenti, hogy a „Magyarország“-ban közölt kérvény, vagy levél egy miniszterhez semintéz. tetett, a kormány a lapok megvásárlásáról csak utólag értesült. **Boch**, a „Kozmosz“ vezérigazgatója pedig kijelenteni, hogy hasonló iratot sohasem jegyzett alá.

Budapest, május 16. (Feladatott d. u. 2 ó. 25 p.-kor.) A képviselőház ma d. e. ülésén foglalkozott az odiozus ügygyel.

Hieronymi Károly belügyminiszter óriási derűltég közt jelenti ki, hogy a „Magyarország“-ban reprodukált kérvény, vagy ahhoz hasonló irat hozzá sem szóban, sem írásban nem intéztetett, az illetőket pedig ő soha nem fogadta.

Holló Lajos, a „Magyarország“ fel. szerkesztője s a cikk írója erre szálnalmas vergődés közt igyekszik magát igazolni. Bizonyítgatja, hogy az aláíratlan okiratot dr. **Rusnyák**, a „Kozmosz“ jogi tanácsosa írta, ahhoz véletlenül jutott, mert a nevezett ügyvéd egy más okirat helyett tévedésből küldötte hozzá.

Hieronymi belügyminiszter kijelenti, hogy **Rusnyákot** életében sem látta soha, előtte teljesen ismeretlen.

Szólanak még **Bolgár Ferenc, Beöthy Ákos**, ifj. **Ábrányi Kornél, Horváth Gyula** és **Rohonczy Gedon**, utána újból **Holló Lajos**, azután **Wekerle** miniszterelnök tapsok közt mutatta ki az irat állításainak valótlanságát, — kijelentve, hogy a „Magyarország“ cikkének szerzője ellen sajtópört indít.

Kijelenti, hogy ő a korrupció vádját épp oly joggal lökhetné az ellenzékre, mint a hogy az ellenzék vádolja vele a kormányt. Sajnos tünet — mondja — hogy a mikor a kormány nagy elvek önzetlen harcát folytatva, fölvetik a bizalmi-kérdést, a korrupció gyanújával igyekeznek megdönteni.

Ezután **Ónodi Géza, Ugron Gábor** és **Ivánka** gravament formálnak abból, hogy **Wekerle** — szerintök — az ellenzék korrupcióval vádolja.

Kettőkor kezd szólni **Szilágyi Dezső** igazságügyminiszter.

Irodalom — Művészet.

* **A Magyar Mese- és Mondavilágból.** **Benedek Elek** nagy mesevállalatából, melyet az Athenaeum a mesék szépségéhez méltó kiadásban bocsát közre, megjelent a 8. füzet. **A Magyar Mese- és Mondavilág** 50 füzetre van tervezve s egy füzet ára 25 kr. A füzetek külön is megjelennek, összesen öt kötetben. A most megjelent füzet is számos gyönyörű mesét és mondát tartalmaz igen sikerült illusztrációkkal. Tíz füzet előfizetési ára 2 frt 50 kr.

* **Az Athenaeumi képes Irodalomtörténetéből** (szerk. B e ö t h y Zsolt) a 20. füzet is elhagyta a sajtót. Ebben V á c z y János ismerteti Ráday, Verseghy, Bacsányi, Szentjóni és Dayka eklektikus irányu működését, s a „Kassai társaság“ irodalmi hatását. A következő cikkben H a r a s z t i Gyula Csokonai életét és költői nyelve szépségeit. A 3. cikket B e ö t h y Zsolt írja K á r m á n Józsefről, szépprózai irodalmunk e lelkes uttörőjéről. Külön mellékletül vannak adva: D u g o n i es E t e l k á jának színes címlapja s F ö l j e g y z é s e i n e k első lapja kézirati hasonmásban. A szöveg közé vannak nyomva Csokonai arcképe és aláírása debreceni lakóháza. síremléke, szobra s a T i h a n y i E k h ó h o z írt költeményéből az első versszakok kézirati hasonmása stb. A díszesen kiállított vállalat körülbelül 30 füzetben jelenik meg, s füzetenkint 40 krajcárért kapható.

Vegyes hírek.

* **B. Vay Miklós** Vay Miklós báró temetése rendkívül mély és általános részvét között kezdődött tegnap délután Budapesten. A temetésen óriási közönség volt jelen. Az Akadémia palotája előtt az utcán 30 koronaőr állott őrt, a ravatalnál pedig 4 koronaőr őrködött alabárdal, teljes díszben. Az Akadémia csarnokát, valamint a ravatalt magát annyira megrakták koszorúkkal, hogy alig fér. A ravatal előtt két párnára helyezték az elhunyt összes rendjeleit. A temetésre nagy és előkelő közönség gyűlt egybe. — Jelen voltak: Fejérváry báró, Csáky Albin gróf, Tisza Lajos és Bethlen András gróf, Szilágyi Dezso miniszterek, Lobkowitz herceg hadtestparancsnok, Forinyák, Ghiczy altábornagyok, Lévy, Vojnárovics, Zoltán tábornokok, Reiszig államtitkár, Beniczky főispán, Gerlóczy Károly polgármester. A szabadelvű párt képviselői d. u. 1/3 órákor a klub helyiségéből tömegesen mentek át a temetésre; közöttük: Tisza Kálmán, Tisza István, Teleky József gróf, Szapáry Gyula gróf, továbbá Batthyány Elemér és Festetics Tasziló, Széchenyi Béla grófok, Radvánszky Béla báró, Kun Bertalan és Szász Domokos ref., Zelenka Pál ág. ev. püspökök. A szertartás d. u. 3 órákor kezdődött Szász Károly gyászbeszédével. A szertartás után a koporsót Alsó-Zsolcára szállították, a hol a megboldogultat ősei mellé helyezik örök nyugalomra. A gyászoló családhoz tömérdek részvétirat érkezett. A király megbízásából gróf Paar Ede főhadsegéd a következő táviratot küldötte: Báró Vay Ödön ő méltóságának Budapesten. Apostoli királyunk ő felsége legkegyelmesebben megbízott azzal, hogy nagyrabecsült édesatyja elhunytja felett érzett fájdalomában magas részvétét kifejezésre jutassam. Gróf Paar császári és királyi főhadsegéd, lovassági tábornok. József főherceg nevében báró Váczey Sándor főudvarmester Fiuméből táviratilag fejezte ki a főhercegi család részvétét és bejelentette, hogy József főherceg képviselteti magát a temetésen. A főrendiház tegnapi ülésén az a hír volt elterjedve, hogy Podmaniczky Frigyes báró lesz az elhunyt koronaőr utóda. Ennek a kombinációnak széles alapja van, mert egyrészt a szabadelvűpárt jelenlegi elnöke protestáns vallású és tudvalevőleg az új koronaőrnek is protestánsnak kell lenni, másrészt pedig megválasztása sem a képviselőházban, sem a főrendiházban nem igen ítélhető akadályokba. Podmaniczky Frigyes báró az esetben természetesen lemondana a székesfőváros IV. kerületéből birt. mandátumáról.

* **A piros nadrág veszedelme.** Az osztrák kereskedelmi miniszter megígérte a reichenbergi morva posztgyárosoknak, hogy figyelmeztetni fogja őket jó eleve, ha a hadsereg rájuk nézve fontos egyenruha-változtatásában valami történik. Most a miniszter leiratot intézett a reichenbergi kereskedelmi kamarához, melyben figyelmezteti ezt, hogy a hadsereg intéző körei elvben kimondták a piros nadrág eltörlését az összes lovasszeredeknél. Az új nadrág világoskék lesz, kivéve a sötétkék atillás huszárszeredekét: ezek sötétkék posztóból kapnak nadrágot is. Még más színváltoztatások is várhatók a leirat szerint az egyenruhánál és pedig ez utóbbiak már a közel jövőben.

Törvénytörvényes csarnok.

* **Gróf Széchenyi ügye.** A döblingi elmebeteg intézetében levő Széchenyi gróf ügyében e hó 8 án érkezett meg a soproni polgármesteri hivatalhoz a belügyminiszter leirata. A miniszteri leirat azon kívül, hogy felhívja a soproni polgármestert, miszerint a gróf ügyében illetőleg az ügygondnoknak eljárása felől tegyen majd jelentést, lényegében megegyezik azzal a felfogással, a mely szerint az ügygondnok, dr. Kováts rendelkezhetik a gróf személyével. Dr. Kováts bár különösnek tartotta a miniszteri felhatalmazást, elment Anguszinetz Antal báróhoz, a gróf kinevezett gondnokához, bejelenteni hogy ő a miniszteri leirat alapján a grófot már most kihozza Döblingből. De a báró hivatkozva a törvényre, kijelentette az ügygondnok előtt, hogy a gróf személye fölött és összes ügyeit illetőleg — a most folyó ügyekből folyók kivételével — neki van joga rendelkezni; e kijelentését írásban is kiadta az ügygondnoknak. Dr. Kováts most a soproni kir. törvénytörvényes fordult, a mely a bárónak törvénytörvényes jogkörének megóvására, végzésben értesítette az ügygondnokot arról, hogy a gróf személyével nem rendelkezhetik a miniszteri leirat dacára sem, mert a gróf személyét illetőleg csak az árvaszék által kirendelt gondnoknak van intézkedési joga.

* **A memorandum-pör.** A hétfői végtárgyaláson, mely 9 től 12-ig tartott, a vádlottak tovább folytatták előzetes hozzászólás címén hosszú védőbeszédeiket. Román László, Domide, Duma és Munteán felszólalásai után Vita főügyész bistoriai adatokkal ama fontos tényt bizonyítja, hogy a román nép sem mint univerzális, sem mint államalkotó soha sem szerepelt. Régebben volt a székelyeknek, ezszokoknak, magyaroknak külön gyűlések, a románoknak nem. Sőt bizonyítható, hogy Fogarasmegyén kívül az oláhok hosszú ideig sehohsem voltak és így nem is lett volna joguk azt kívánni, hogy az unió törvénye az ő hozzájárulásuktól tétessék függővé. Munteán vádlott kijelenti, hogy ő csak 3 elemi osztályt végzett. Sajnálja, hogy az esküdték nem hunyadmegeiek, mert akkor őt bizonyosan fölmentenék (Zajos derűltég), mert akkor tudnák, hogy ő becsületes jóra való ember. Az érdeklődés tegnap már megcsappant a tárgyaláson kis számú közönség jelent meg. A mai tárgyalása a memorandum magyarra való fordításán vitakoztak. A vádlottak újra akadékoskodni kezdtek a fordítás minden sorában hibát kerestek. A városban tegnap a Balászfalváról érkezett hírek tartották a lakosságot nagy izgatottságban. Az oláh metropolisban, a hatóságok maguk t-hetetlenül állanak, mert az oláh előljárók az izgatóknak mindenben kezükre játszanak. Tegnap több magyar család elköltözött Balászfalváról. Az egyre aggasztóbb hírek miatt a katonaság folyton készenlétben van.

Divat és sport.

* **Meghívó.** A debreceni vadásztársulat f. évi május hó 20-ik napján (vasárnap) délután 3 órákor a városbába kis tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a vadásztársulat tagjait tisztelettel meghívja a társulati alelnök. Tárgy: az elnöki állás betöltése, esetleg a hiányzó tisztviselők és választmányi tagok választása, továbbá indítványok előterjesztése.

Meghaltak.

— 1894. május hó 6-tól május hó 12-ig. —

P i a c H a t v a n u t c a i kerületben. Csomos István 17 éves ref. tüdővész, Nagy Mária fia Márton 7 hónapos ref. bélsur. Szabó Lajos 29 éves ref. szénmérgezés. László Lajosné 70 éves ref. alképlet. Kiss Lajos leánya Julia 8 hetes ref. görcs. Szőke Mária leánya Erzsébet 5 hónapos rom. kath. bélsur. Özv. Darvas Istvánné 61 éves ref. tüdővész.

C s a p ó - P é t e r f a u t c a i kerületben. Tóth József fia József 6 hón. ref. bélsur, özv. Kiss Ernő 33 éves ref. tüdőgümőkór Kovács István 1 é. 6 hón. ref. bélsur.

rut. Bura István fia István ref. 10 hetes bélsur. Berka József 29 év. ref. tüdőgümőkór. Nagy Márton fia Lajos 10 nap. görcsök ref. Sztupár Anna fia Ferenc 3 hón. bélsur. Nagy Minály fia Imre 1 hón. ref. görcsök. Ács Mihály 6 he. ref. veleszületett gyengeség. Barna Józsefné 38 év. tüdőgümőkór. Tóth János leánya Erzsébet 5 hón. rom. kath. bélsur. Barna Jánosné 25 é. ref. tüdőgümőkór.

K o s s u t h - V a r g a u t c a i k e r ü l e t b e n. Kovács József fia ref. h-va született. Béres György fia József 2 év. rom. kath. roncsoló toroklob. Király Juliánna 12 év. ref. veselob. Pézús Sándor 56 év. rom. kath. tüdőgümőkór. Özv. Király Jánosné 70 év. ref. veselob. Lpiczkopf Jakab leánya Mária 2 év. ev. ref. tüdőgümőkór. Horváth Mária törvénytelen fia Gyula 1 hón. ref. bélsur. Tóth Juliánna törvénytelen leánya Juliánna 2 éves római katolikus bélsur. Kovács István fia István 1 éves református bélsur. Semula László leánya Etel 2 év. rom. kath. torokgyik. Szigeti András leánya Eszter 5 hón. ref. bélsur. Tájtos Sándor fia Sándor 1 év. ref. görcsök. Nyiri István leánya Juliánna 4 hón. ref. veleszületett gyengeség. Révész József fia József 7 hón. rom. kath. görcsök. Béres György leánya Anna 3 év. rom. kath. roncsoló toroklob. Lucei János fia József 6 hón. ref. bélsur. Schwarcz Géza leánya Jóna, 6 hón. rom. kath. bélsur. Raik Bálintné 63 év. ref. szervi szivbaj Árvai Gábor fia Gábor ref. bélsur.

Építkezések.

Özv. Veres Mihályné 494. hsz. 3 szoba 2 konyha, Sárváry Lőrinc 2571. hsz. 4 szoba, Gerster Lőrinc 340. hsz. lépcsőzet. Fekete István 118. hsz. raktárak, Gyöngyösi József 2505. hsz. kamrák, Szekeres László 2882. hsz. cseréptetőzet.

Nyilttér.)*

Figyelmeztetés.

Miszerint a-lugosi volt lakos, néhai Szücs Istvántól elmaradt, most már nagykoru ifj. Szücs István atyai örökségét rövid idő alatt elpazarolta s mint ilyen könnyelmű, megbízhatatlan egyén, bárhol és bármikor hitelezetne avagy adósságot csinálna, egyszer s mindenkorra minden hitelező egyént figyelmeztetek, hogy én érette, mint könnyelmű fiamért, soha senkinek mit sem fogok megtéríteni avagy fizetni.

A.-Lugos, 1894. év május 15.

Özv. Szücs Istvánné.

*) E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Szerkesztői posta.

Lotter Adolf ur látogatását kérjük.

Ella. A költemény igen gyöngéd érzelmekre vall. Most még ne lépjen a nyilvánosság elé!

Kiadó és lap tulajdonos:

„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t.

Felelős szerkesztő:

K o m l ó s s y D e z s ő.

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithion-forrás

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvíz-üzemekben és gyógyszerárakban.
A Salvator-forrás igazgatóság, Egerben.

Med. univ.

Dr. Sichermann A.

FOGORVOSI MŰTERME

a közönség rendelkezésére áll,
Nagy új utca 1708.
Ingyen foghuzás
vasárnap d. e. 8-10.

Arató gépek

és mindenféle más

gazdasági gépek

javítását pontosan és jutányos árban

eszközöl

CEDL ADOLF

gép- és kazánműhelye

Széchenyi-utca 1788.

Meghívás.

Felhívom az alább megnevezett kaszáló birtokosokat, hogy a kaszálójok kiméréséhez a jelzett napokon a Halápon saját kaszálójokba megjelenni sziveskedjenek.

Május hó 16-án

Zéfer István és neje 177 h. sz. a.
Diószegi István és neje 421 h. sz. a.
Major András és neje 541 h. sz. a.
Németi Sándor és neje 148 h. sz. a.
Özv. Pataki Mihályné 210 h. sz. a.

Május hó 17-én

Pálfi Ferenc és neje 776 h. sz. a.
Polgári Bálint és neje
Németi János és neje 148 h. sz. a.
Polgári József és neje
új. Ménes András és neje 1129 h. sz. a.

Május hó 18-án

Kegyess István és neje 2390 h. sz. a.
Bundi József és neje 777 h. sz. a.
Szlágyi János és neje 2030 h. sz. a.
Solész Ferenc és neje 296 h. sz. a.
Diószegi János és neje 877 h. sz. a.

Május hó 22-én

Bihari István és neje 403 h. sz. a.
Liptai Miklós és neje 385 h. sz. a.
Bikfalvi István és neje 842 h. sz. a.
Tóth János és neje 2609 h. sz. a.
Pataki István és neje 203 h. sz. a.

Május hó 23-án

Major Istvánné Kovács Zsuzsanna 214 h. sz. a.
Miskolczy Mihály és neje 214 h. sz. a.
Pálfi István és neje 2602 h. sz. a.
Nagy Bálint és neje 255 h. sz. a.
Beke Károlyné, Kovács Eszter 2521 h. sz. a.
Balla Ferenc és neje

Május hó 25-én

Szatmári Gábor és neje 1664 h. sz. a.
Böszörményi Gábor és neje 2461 h. sz. a.
Faragó János és neje 3665 h. sz. a.
Diószegi János és Nagy Zsuzsanna 877 h. sz. a.
Varga Gábor és neje 2492 k. sz. a.
Diószegi János és Mihály 877 h. sz. a.

Török

erdőmester.

Gyenes Lajos

DEBRECZEN, főtér, városház épület.

Nagy választék

Női ruhaszövet, és fekete kemék,
Zsinór, moár és egyéb diszek,
Fekete és színes ruha selymek,
Toile, Satin, Ajour mosó kelmék,
Karton, toile, és satin kötények,
Haushild kötőpamut,
Jó szabású fűzők (Mieder),
Női, férfi és gyermek harisnyák,
Csipke és gyapjú függönyök,
Ágyterítők, Napernyők.

Női ruhák elkészíttetését saját szöveteimből elvállalom.

KLYTHIA A DÖR
ápolására.
az arcszín finomítá-
sára és szépítésére **ZSIRPOR.**

Legelegánsabb toilette, bál és salonpor, fehér, rózsaszín vagy sárga.
Vegyészileg megvizsgálva és jónak találva

Dr POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

E isme 5 nyilatkozatok a legjobb körökből vannak minden dobozhoz csatolva.

1 doboz ára 1 frt. 20 kr.

Szétküldés utánvétel-
lel vagy az összeg
előleges beküldése
ellen.

Taussig Gottlieb,

finom toilette szappanok és illatszerek gyáros.

Főraktár: WIEN, I. Wollzeile Nr. 3.

Kapható Debreczenben BAUM MIKSÁNÁL és a legtöbb illatszert és
gyógyszerüzletekben és gyógyszerárkákban.

A legjobb cognac

Gróf Keglevich Róbert

promontori cognacgyár gyártmánya.

Kapható minden jobbhirű fűszer-, esemege-, gyógyáru
üzletben, cukrázdákban és kávéházakban.

Főraktár Debreczen és vidéke részére:

KLEIN BERNÁT urnál

fűszernagykereskedő, Debreczen.

Nagy-Csapó utca,

az „iparegyesületi takarékos és hitelintézet” palotájában.

K I A D Ó.

A sesta-kerti helyi vasúti megálló közelében, egy 2 szoba, előszoba, terasz és kényelmes mellék helyiségekből álló nyaraló.

Értekezhetni a kis-ujtcai városi vámbivatalban.

Uj!

Uj!

Szabadalmazott
Excelsior perenospora fecskendő

puttona **veres rézből**, szerkezete pedig tisztán **sárga rézből**, minden kautschuk lemezek nélkül készítve, így a romlásnak egyáltalán nincsenek ki téve, egyszerű szerkezete lévén, bárki által könnyen kezelhető és tisztítható, előnyös árak mellett kaphatók

KOVÁCS GYULA
vasüzletében,
DEBRECZEN Nagy-ujtca szögletén, a „Bika” szálloda mellett.

3240.
1894.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező ingatlanságok u. m.

1. A régi varga szin alatti 1—19 számú mézárskékek 1894 évi július 1-től 1897 évi június 30-ig terjedő 3 évre,

2., a Debreczen-H.-szoboszlói ut mentén a régi sorompó ház körül és a m. kir. állam-vasutak mentén fekvő 26 hold és 1459 □ öl föld 1894 évi október 1-től 1900 évi október 1-ig tehát 6 évre,

3., az ispotályi lapostól a Miklós-utcai régi sorompó ház körül felárkolt s különbéret tárgyát tevő földig, és az ujjorompó telepig terjedő mint-egy negyven hold legelő föld terület az 1894 évi október 1-től 1897 évi október 1-ig terjedő 3 évre; a városház nagytanács termében folyó 1894 évi május hó 30-ik napján délelőtt 9 órakor, a városi számvevő hivatalnál megtekinthető feltételek mellett tartandó nyilvános árverésen hasszonbérbe fognak adatni,

Miről az árverési óhajtok azzal értesítetnek hogy a feltételekben látható kikiáltási árak 10%-kát bánat-pénzül az árvereltető bizottság kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen 1894 május 9-én.

A városi tanács.

A KOTÁNYI JÁNOS-féle

Tojás-Cognac.

A legfinomabb cognac és egészen friss tojás sárgájából orvosi felügyelet mellett készítették.

Több ezer **elismervény és hivatalos bizonyítvány** közül van szerencsém néhányat a t. cz. közönség bizalmául elősorolni, ugymint: a cs. és kir. gazdasági vegyvizsga-intézet Bécsben és cs. és kir. **physiologiai vizsga-intézet Klosterneuburgban** oda nyilatkoznak: „mint az alapos vegyvizsgálat igazolja, **Kotányi Tojás-Cognacja** csakis kifogástalan jó minőségű anyagokból van összeállítva, melyekben a szervezetnek szükségeltető könnyen emészthető legkiválóbb tápanyagok együtt vannak, minélfogva **gyomorbetegeknek, üdülőknél, gyengélkedőknek** legmelegebben ajánlható.”

Cs. és kir. Erzsébet-kórház Bécsben } Kotányi Tojás-Cognacja súlyos
Cs. és kir. Rochus-kórház Bécsben } betegségeknel, vérzéseknél, üdü-
Cs. és kir. I-ső katonai kórház Bécsben } lőknel kitűnő sikerrel alkalmaztatott.

Dr. Müller tan. m. kir. Rókus-kórház igazgatója Budapesten:

A cholera-betegeknek küldött Tojás-Cognac, különösen **nők és gyermekek** által szivesebben vétetik, mint bármely más cognac és általánosan **gyengélkedőknel, üdülőknél**, mint folyékony tápszer a legjobb eredménnyel használtatik.

Bécsi Gyógytan lapja } Kotányi Tojás-Cognacja az általános gyógyá-
Bécsi Gyógytani hetilap } szatban legrövidebb idő alatt állandó használatnak fog örvedeni.

Egyedüli főraktár Debreczenben

CSANAK JÓZSEF kereskedésében.

KIBOCSÁTÁS.

Salzburgi villany vállalati részvények.

Névértékü tőke 1.000,000 frt. 5000 részvény à 200 frt.

A cs. és kir. magas belügyminiszteriumnak 1888. febr. 28-áról kelt 2210. számú rendeletével engedélyezett Salzburgi villanyvállalat részvénytársulat 1888. május 26-án Salzburg szék-helylyel megalakult.

A vállalat a következő forgalmat foglalja magában:

1. A villamos központ Salzburgban körülbelül 400 lóerejű gépezettel, 2 accumulator telep és körülbelül 8000 méter föld alatt fektetett kábel hálózat; a központ 1887. október 13-ika óta gáncstalan forgalomban van, körülbelül 6400 izzólámpát villamos áramlattal lát el. Nagyobb bevezetések vannak: az új városi színház, a cs. k. posta és távírdahivatal, a cs. k. állami ipariskola takarékpénztár épület, Hotel de l'Europe, minden nagyobb szálloda, vendéglők, kávéházak, számtalan üzlethelyiség és lakás. Továbbá 1000 lámpa újabb létesítés alatt áll.

2. A villamos emelő csiga a Mönchsbergen Salzburgban. Az emelő csiga 1890. augusztus óta van forgalomban és évente körülbelül 150,000 embert szállít.

3. A villamos szálloda a Mozart-téren Salzburgban ez évi júliusban nyitattik meg. Két épületet 120 méter frontot foglal el, a földszinten 15 kiadó bolthelyiség és a négy emeleten több mint 100 idegen szoba van.

A vállalat eddigi jövedelmei:

1889 évre	24.643-25 frt.	=	8 1/2%	300.000	frtra	Részvénytőke; osztalék	12.—	frt.	=	6%
1890	33.809-59	„	9 1/2%	360.000	„	„	14.—	„	=	7%
1891	40.767-38	„	10 1/2%	400.000	„	„	15.—	„	=	7 1/2%
1892	48.059-24	„	9 1/2%	500.000	„	„	14.—	„	=	7%
1893	56.432-42	„	9 1/2%	900.000	„	„	14.—	„	=	7%

Tapasztalat szerint a világítási vállalatok már néhány év mulva, mint a legjövődelműbb vállalatokká fejlődnek, a mennyiben a világítást vásárlók száma folyton nő.

1. A világítás szállítás gyarapodása, 2., a szálloda jövedelme, 3., a 15 bolthelyiség bérbé adása által a jövedelem ismét tetemes emelkedésben van.

A vállalat állandó jövődelműsége a fenti, ingadozásnak alá nem vetett bevételei által, teljesen biztosítottnak tekinthető.

Hivatkozással fenti körlevélre tisztelettel meghívom a

Salzburgi villany részvények à 200 frt.

darabonként 208 frt. napi árfolyam melletti vételére, 1894. jan. 1-től számítandó 5% kamattal együtt.

Az alkalmul szolgáló kitűnő kamatoztatás folytán ezen kis csoport elárúsításán gyorsan megszűnik.

Salzburg, 1894. május.

Sürgönczim: **Carl Leitner Salzburg.**

Osztr. Postatakarék-Conto 804333 sz.

Giro-Conto az Osztr. magy. banknál.

Carl Leitner,

bank és váltó üzlet,
Salzburg, (Ausztria.)